

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.

==== Ziarul apare Marțea și Vinerea ====

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —

==== Articole nepublicate nu se înapoiază. ====

Prețul inserțiunilor: un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45. —

Nr. 5449 Pres.

CIRCULARĂ

cătră Prea Onoratele oficii protopopești și Onoratele oficii parohiale și cătră iubitul nostru popor din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

I

În anul acesta se împlinesc 50 de ani dela moartea fericitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit al bisericii noastre *Andrei Șaguna*.

Aducătoare aminte de toate binefacerile ce i le-a făcut, biserica noastră dreptmăritoare, clerul și poporul credincios al ei, pătruns de adâncă pietate și recunoștință va serba cu vrednicie amintirea nemuritoare a fostului său Mare Păstor.

Drept aceea, în ziua de 29 Iunie v. (12 Iulie n.) a. c. care este sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, se va sluji de cătră toți ierarhii din cuprinsul țării aflători la fața locului, un parastas solemn la mormântul Marelui *Andrei Șaguna* din parohia noastră Rășinari, ear aici în Sibiu, centrul mitropoliei noastre, de unde fericitul în Domnul a păstorit peste românii ortodocși de dincoace de Carpați, se vor aranja serbări vrednice de numele lui.

Avem nespusa bucurie de a Vă vesti că la aceste serbări ni se face înalta onoare de a lua parte *Maiestatele Lor gloriosul nostru Rege Ferdinand I și slăvita noastră Regină Maria, Altețele Lor Regale Principele moștenitor Carol și Principea moștenitoare Elena și alți membri ai iubitei noastre Dinastii*. Astfel, popor și Domnitor, își vor împreuna sufletele în rugăciunile slujitorilor altarului, mulțumind lui Dumnezeu că ni-a hărăzit bărbați înțelepți și puternici în vorbe și în fapte, ca fericitul mitropolit *Andrei Șaguna*, care ni-a întărit credința, ni-a înălțat viața, ni-a organizat biserica și ni-a deschis larg drumul cătră progres și libertate.

Invităm deci, cu părintească dragoste, clerul și poporul sfintei noastre biserici, deregătoriile ostășești și cetățenești, pe membrii tuturor corporațiunilor bisericesti la serbarea de pomenire cu laudă a Aceluia care înainte de aceasta cu 50 de ani și-a închis ochii spre veșnică odihnă după o viață plină de muncă și lupte, dar bogată în fapte rodnice și nepieritoare.

Indemnăm îndeosebi iubita noastră preoțime din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, să participe în număr cât mai mare, aducând după putință și popor la aceste evlavioase și înălțătoare serbări aniversare.

II.

Pentru cei ce vor rămânea acasă în parohiile lor, dispunem următoarele:

1. În ziua de 29 Iunie st. v. — sărbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel, — să se slujească în fiecare parohie, după săvârșirea Sf. Liturgii, parastas pentru odihna sufletului adormitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit *Andrei*. Prea On. protopopi și On. preoți vor ținea cu aceea ocazie câte-o cuvântare, pe înțelesul poporului, despre vieța și faptele Marelui Mitropolit.

2. Tot în aceeași zi, după amiază, învățătorii dela școlile noastre confesionale ori, în lipsa lor, preoții vor aranja câte-o serbare cu tinerimea școlară, împreună cu cântări, declamări și cu vorbiri potrivite în amintirea Marelui Mitropolit.

3. În parohiile vacante, precum și în acele parohii din cari preoții vor lipsi în ziua de 29 Iunie v. din cauza participării lor la serbările din Sibiu și Rășinari, cele dispuse sub pctele 1 și 2 vor avea loc în Dumineca următoare.

Despre toate măsurile ce se vor lua pentru serbări, va fi încunoștințat poporul și deregătoriile locale, în Dumineca precedentă sărbătorii Sfinților Apostoli, ca astfel să se dea puțința fiecărui suflet a se împărtăși de învierea religioasă și națională ce se va revărsa din aceste serbări.

4. În ziua serbării Onorata preoțime va face apel la credincioși, îndeosebi la cei mai cu dare de mână, ca să contribuie prin danii de bunăvoie la fondul vechi pentru ridicarea unui monument al Marelui arhiepiscop și mitropolit *Șaguna*, iar sumele colectate să se trimită, însoțite de conspectele donatorilor, la oficiul casei arhidiecezane.

5. Din prilejul acestor festivități semicentenare, Consistorul nostru arhidiecezan a publicat într'un volum de 112 pagini, *Memoriile* rămase în manuscris dela Mitropolitul *Șaguna*. Din această importantă publicație, ieșită din peana neuitatului ierarh și tipărită în întregime acum pentru primadată, se trimite câte un număr de exemplare fiecărui oficiu protopopesc, pentru a le distribuî, cu prețul de Lei 25 exemplarul, pe seama preoților, a bibliotecilor parohiale și a credincioșilor cari vor dori să o aibă.

Astfel, cu sufletele înălțate, să se apropie toți credincioșii de prăznuirea amintirii în veci binecuvântate a Aceluia, care a fost Păstorul cel bun al bisericii noastre, Părintele iubitor al clerului și poporului nostru, și îndrumătorul cu mână

și cu braț înalt al neamului nostru în vremurile grele, dar pline de jertfe și nădejdi, cât a purtat cu neasemănată vrednicie cărja arhipăstorească în mâinile sale.

În fine, rugăm pe bunul Dumnezeu să-și reverse darul Său și prin aceste serbări asupra sufletelor Voastre, ca să spoririți întru credința cătră adevărul Său, întru alipirea cătră biserica Sa și în toate virtuțile creștinești, cari fac tăria și razimul neînșelător al patriei și neamului nostru.

Impărtășindu-vă arhierasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la 12/25 Iunie 1923

al Vostru al tuturor de tot bine voitor:

Dr. Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Nr. 2221/923.

Circulară

cătră Prea Onoratele oficii protopresbiterale și Onoratele oficii parohiale și cătră iubitul nostru popor dreptcredincios din Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului

Sinodul nostru Diecezan, prin concluzul Nr. 60 din acest an, a hotărât ca să prăznuim cu toată evlavie și pietatea aniversarea de 50 ani dela moartea fericitului arhiepiscop și mitropolit *Andrei Baron de Șaguna*.

Spre acest scop se vor desfășura la Sibiu, centrul mitropoliei noastre și la Rășinari unde își doarme somnul de veci, în zilele de 28 și 29 Iunie a. c. stil vechi frumoase și înălțătoare serbări, la care în semn de pietate ce o poartă memoriei celui mai mare arhieru al bisericii noastre, după toate probabilitățile vor lua parte și Majestatele Lor Regele nostru *Ferdinand* și Regina *Maria*.

La această festivitate vor participa și arhierii bisericii ortodoxe din Regatul nostru, membrii guvernului și toți cei ce doresc să se inspire la mormântul fericitului arhieru de înalte virtuți și calități, cari l-au împodobit și i-au înscris numele în șirul bărbaților nemuritori.

Pentru a ne arăta și noi recunoștința noastră față de faptele mărețe ale neuitatului nostru mitropolit, în creerul căruia s'a zămislit și ideea reînființării Episcopiei noastre, — poftesc și invit pe toți preacucernicii protopopi și cucernicii preoți ca în ziua de 29 Iunie vechi, ziua Sfinților apostoli *Petru și Pavel*, să celebreze un parastas, cu rugăciuni pentru sufletul adormitului în Domnul și cu o vorbire potrivită la înțelesul poporului, arătând vredniciile marelui mitropolit și nemuritorului

mitropolit, fost și arhiepiscop al nostru. — In parohiile vacante și administrate, acest părăstas se va celebra în Dumineca viitoare.

In ziua aceea tinerimea școlară să fie chemată în sala școalei ori la Sft. biserică și acolo să se declameze, să se cânte — imnuri de laudă și mulțămire — ear în vățătorii ori, în lipsa lor, preoții să le facă cunoscută viața și faptele marelui Andrei.

Incât se poate și unde se poate, din prilejul acesta, să se designeze din averea bisericii ori din colecte și daruri benevole anumite fonduri parohiale, cari să poarte numele fericitului arhieru, a cărui memorie e bine să se eternizeze și în acest chip, având aceste fonduri scopul promovării în cele culturale și umanitare ale parohiei.

Cinstind memoria marelui mitropolit, ne arătăm recunoscători față de cel ce a trăit pentru noi, a muncit pentru noi și a fost steaua luminată și premergătoare a zilelor ce le-am ajuns azi.

Această circulară se va ceti poporului în fiecare biserică.

Dat în reședința Noastră Episcopescă din Cluj, la 1/14 Iunie 1923.

Cu binecuvântarea arhierescă de tot binele voitor:

Nicolae Ivan,

Episcopul Vadului, Feleacului și Clujului.

Programul

serbărilor semicentenare dela moartea Marelui arhiepiscop și mitropolit **Andrei Șaguna**

Miercuri, în 28 Iunie v. (11 Iulie n.) 1923

Intimpinarea la gară a P. P. Sf. Sf. ierarhi.

La ora 9 seara societățile de lectură ale tinerimei dela Seminarul teologic arhidiecezan «Andreian» și dela Școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu, vor aranja o ședință festivă, în sala cea mare a prefecturii județene.

Joi, în 29 Iunie v. (12 Iulie n.) 1923 — sârbătoarea Sfinților Apostoli Petru și Pavel

La ora 8 a. m. primirea MM. LL. Regele și Regina la gară.

Pelerinaj la Rășinari.

La ora 8^{1/2} se va începe sfânta Liturghie, celebrată de toți P. P. Sf. Sf. L. L. ierarhii, în biserică cea mare din Rășinari.

La ora 11 primirea MM. LL. în Rășinari. Parastas pentru fericitul în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna, la Mausoleul de lângă biserică cea mare din Rășinari. Cuvântări.

Intoarcerea la Sibiu.

La ora 6 p. m. festival cu cântări corale bisericesti și discurs festiv, în biserică catedrală din Sibiu.

La ora 8^{1/2} banchet pentru invitați în onoarea MM. LL. în sala *Urania*.

Ceice doresc a participa la aceste serbări, sunt rugați să se anunțe Consistorului arhidiecezan din Sibiu, cel mai târziu până în 8 Iulie nou. a. c.

NOTĂ. In acest program se va încadra serbarea jubileului de 50 ani al Școalei speciale de Cavalerie din Sibiu, ora 8—10^{1/2}, precum și dejunul dat de Școala de Cavalerie, ora 1—3 p. m. la care vor lua parte MM. LL.

Consistorul arhidiecezan.

Mitropolitul Andrei Șaguna

1873—1923

Numele bărbaților măriți trăiește în neamuri, înțelepciunea lor o povestesc popoarele și lauda lor o vestește adunarea.

Sirah c. 44.

Figura măreață care împodobește paginile istoriei românilor din Ardeal timp de un pătrar de veac, pe terenul bisericesc, școlar, național și politic, este figura Marelui arhieru Andrei Șaguna.

Timp de 25 ani Șaguna a fost stâlpul românismului în Ardeal, centrul tuturor mișcărilor noastre, viața lui o bucată din propria noastră viață.

Implinindu-se astăzi 50 ani dela moartea lui, sentimentele noastre de pietate, de stimă, de recunoștință, pretind ca pe câteva momente să ne îndreptăm ochii sufletești asupra sublimii figuri a Mitropolitului Șaguna și să ne-o reîmprospătăm cât mai viu în memorie. A uita pe un bărbat care toată viața și-a sacrificat-o pentru binele nostru, punându-ne în toate privințele pe calea progresului, ar însemna urâtă pată pe sufletul nostru.

Să ne reamintim deci, în deosebi astăzi, viața lui pilduitoare.

Născut la Mișcolț, în Ungaria, în 20 Decembrie v. 1808, primi din botez numele de *Anastasiu*. Părinții lui, tatăl: Naum și mama Anastasia, erau români macedoneni, de profesiune neguțatori. Ei se trăgeau din Grabova, de unde din cauza furiei semilunei se refugiară în Ungaria. Încă de timpuriu, ca elev în cl. VI de liceu, tinărul Anastasiu, pierzând pe tatăl său, se strămută cu mama sa și cu fratele său Avreta la unchiul lor, la Anastasiu Grabovschi, neguțator de frunte și român înfocat, cu mare vază, în Budapesta. Sub îngrijirea părintească a acestuia Șaguna își termină studiile liceale, filozofice și juridice la Pesta cu succes eminent.

La unchiul său, care ducea casă deschisă, avu ocaziune să primească creștere socială aleasă.

Șaguna, atât din încemn propriu, cât și la sfatul mamei sale și al unchiului său, se decide a apuca pe cariera lăpădării de sine și se duse în 1829 la Vârșeț spre a asculta științele teologice. Aici fu bine primit și văzut în casa și la masa episcopului Manuilovici, care-l luă sub patronajul său.

Aplecarea sa naturală îl face să îmbrățișeze starea preotească, pe care mai târziu o îndrăgise așa de mult, că nu arareori se exprima în viață: «*De m'aș naște de o sută de ori, tot preot m'aș face*».

După absolvarea studiilor teologice, de asemenea cu succes eminent, Șaguna fu aplicat de Mitropolitul din Carloviț, Stefan Stratimirovici, ca profesor de teologie, notar consistorial și secretar al său, având ocaziune a se perfecționa în afacerile bisericesti administrative și judiciare.

Cunoștințele sale temeinice, munca neobosită și purtarea sa prevenitoare cucereste în curând inimile tuturor; nu e mirare deci, că Șaguna în timp scurt, dela anul 1833, când primește cinul monahal la mănăstirea Hopova în Sirmiu, până la anul 1842 ajunge arhimandrit la mănăstirea Covil în dieceza Neoplantei. Călugărindu-se Anastasiu Șaguna, primi numele de *Andrei*, numele celui întâi chemat la apostolie, ca și când prevedința divină ni l-ar fi trimis de întâiul, care ca un al doilea

Moise, să ne scoată din robia întunericului.

După moartea episcopului Moga, întâmplată la anul 1845, la propunerea mitropolitului sârbesc prin rezoluția din 27 Iunie 1846, fu numit vicar general al eparhiei ardeleni văduvite, la 1847 și la 1848 întărit și hirotonit la Carloviț de Episcop al românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria. Astfel Șaguna urcă scaunul episcop al într'un timp furtunos, între tunetele și fulgerile politice ale anului 1848.

Încă dela începutul activității sale episcopale Șaguna își făcu planul de a reînființa vechea mitropolie română ortodoxă de Alba-Iulia și să-i supună pe toți români, nu numai din Transilvania și Ungaria, ci din toată monarhia austro-ungară.

Ca președinte al adunării naționale, ținută pe câmpul libertății la 3/15 Mai 1848, stăruiește pentru luarea acestui plan în programul național. Mai voia Șaguna, ca această mitropolie să o organizeze după aceleași principii de constituțiune bisericască, după care era organizată mitropolia sârbească din Ungaria, în puterea privilegiilor obținute dela Împăratul, adevă cu un congres național bisericesc în care să ia parte laicii cu o majoritate de $\frac{2}{3}$, în afacerile bisericesti, ceea ce până atunci nu se introdusese în Transilvania, pentru că episcopia Transilvaniei era supusă mitropoliei sârbești numai «*in dogmaticis et pure spiritualibus*»; dar nu se împărția de privilegiile bisericii sârbești.

Șaguna introduse un sinod mixt compus din preoți și din laici, pe care îl ținu în anii 1850, 1860 și 1864, producând prin aceasta în poporul român din Ungaria, Transilvania și Banat o mare însuflețire pentru proiectul său. El nu se putu liniști, până ce în 1864 chiar sinodul mitropolitan și congresul național sârbesc din Carloviț consimți să înființeze pentru români din Transilvania și Ungaria o mitropolie independentă, care apoi în urma aprobării împărătești din 24 Decembrie 1864 se și organiză la începutul an. 1865.

Mitropolia aceasta n'a obținut, cum doria Șaguna, titlul ei vechi de Alba-Iulia, ci numai titlul de Mitropolia românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania cu reședința în Sibiu. Acestei mitropolii îi fură subordonate 2 episcopii, cea din Arad și cea din Caransebeș.

În anul 1868 această stare de lucruri a fost recunoscută de parlamentul ungar în urma neobositelor ostenele ale lui Șaguna; ear mitropoliei române i se garantă autonomia bisericască ca și celei sârbești din Carloviț. În 1869 Șaguna ca să încununeze opera sa, înzestră mitropolia cu un «*Statut organic*», care tot la stăruințele sale fu întărit și sancționat de împăratul.

Prin acest Statut mitropolia este organizată constituțional cu participarea unui mare număr de laici în afacerile bisericesti ce nu sânt de caracter pur spiritual, în parohii, în protopresbiterate precum și în episcopii și în întreaga mitropolie.

Șaguna a întrebunțat tot spiritul său, munca sa și jertfe materiale, silindu-se cu succes pentru înălțarea bisericii române, atât în privința intelectuală cât și materială, ear în afară făcându-o capabilă de rezistență.

La venirea sa de Episcop, Șaguna își află națiunea, biserică și școala în stări deplorabile. Totul era amortit și întelenit de suferințele seculare; totul era sterp și plin de polomidă: națiunea lipsită de toate

drepturile politice, biserica prigonită și batjocorită de toți.

Șaguna se pune pe muncă serioasă, știind că al muncii este viitorul. În muncă și în osteneală își afla el mângâierea sufletească, și această muncă neîntreruptă, sprijinită de înaltele sale daruri interne și externe, i-a și încununat cu succes frumoasele planuri.

Sânt memorabile cuvintele sale în această privință, exprimate în discursul său dela Carloviț ținut cu ocaziunea sfințirii sale de Episcop:

«Cea mai mare parte a norocirii mele, pururea în osteneală mi-a fost și-mi va fi, și cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge împedecările, și aceasta în viitor îmi va fi».

Tot în cuvântarea dela Carloviț zice: «Se cere dela mine ca prin ocârmuirea mea să se pună în lucrare reînvierea diecezei noastre transilvane, și ca reînvierea aceasta să corespundă trebuinței bisericii, mântuirii poporului și spiritului timpului». Ear în încheierea discursului zice: «Mai pe urmă earăș înaintea Ta Doamne cad și zic: Tu Doamne știi, că cătră scopul meu a alerga doresc, pe românii transilvăneni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voia cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun să-l trag».

Emanciparea bisericii, deșteptarea poporului român din umbra și din întunecul morții, propășirea și înălțarea lui pe aceeași treaptă cu celelalte popoare conlocuitoare, eată scopul urmărit de Șaguna cu stăruință de fier până în momentele din urmă ale vieții sale, care a fost luptă continuă, luptă de gigant, pentru biserică și neam, pentru binele comun.

Șaguna, ca mare spirit organizator, pricepea să-și aleagă mijloacele și timpul. Nu s'a folosit de lingușiri față de persoanele înalte și cu influință.

Mijloacele și armele sale de luptă, erau știința, moralitatea, canoanele bisericii, principiile morale, ca adevărul și dreptatea, precum și combinarea prevederii, agerimii de minte și a energiei, cu care purcedea în toate întreprinderile sale. În acestea zace secretul succeselor sale.

Știința, mărgăritarul de mare preț, numai îmbinată cu moralitatea poate să facă pe om demn de înalta sa chemare, după cum însuși se exprimă într'o epistolă:

«De ne va da Dumnezeu moral, atunci vom învinge; căci până acum n'am avut alte arme, decât morale și intelectuale. Și mi sa deschis și am fost ascultat, căci moralul și știința nu se poate ușor ignora sau desprețui».

Cu aceste două arme nemuritorul Șaguna pășea însuflând respect la ai săi și la străini, și deschizând toate ușile, unde bătea.

Era bărbat de energie rară, întemeiată pe convingerea, că faptele, pentru care luptă sânt bazate pe dreptul istoric și natural al neamurilor. Conștiu de adevărul pretensiunilor sale nu s'a lăsat atras de încercările celorce bucuros ar fi văzut biserica noastră slăbită. Șaguna a respins hotărât promisiunile de munți de aur, ce i se făcuseră din partea iezuiților și a sârbilor, ca să treacă în rândul lor.

În urma dragostei nemărginite, ce o păstra poporului român, din care făcea parte, preferă să vină la noi, cari eram asupriți și umiliți, săraci, fără cler potrivit culturii timpului, fără școale și fără fonduri.

Iubirea față de neamul său, a arătat-o Șaguna încă de profesor la Vârșeț, ajutând și ocrotind pe mulți tineri lipsiți, cari studiau în străinătate, înflăcăându-i pentru viața cruțătoare și muncitoare. Nemuritorul Șaguna, ca model de crutare și economie, a putut lăsa o avere considerabilă pe atunci de 200,000 florini pe seama bisericii.

Lui Șaguna și ajutorului său moral și material avem să mulțumim înființarea liceului din Brașov și Brad, alor 10 școale capitale, 600—700 școale primare. Lui avem să-i mulțumim înființarea institutului teologic cu cursul de 3 ani și a celui pedagogic cu curs de 2 ani, precum și înființarea tipografiei arhidiecezane, și tipărirea numeroaselor publicațiuni apărute sub îngrijirea lui.

Nu uităm nici faptul, că Șaguna este înființătorul Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român și că a condus-o mai mulți ani deardândul desvoltând rodnică lucrare.

Activitatea mitropolitului Șaguna pe toate terenele a fost cât se poate de bogată în rezultate.

Opera sa cea mai măreață este fără îndoială introducerea constituțiunii bisericești autonome, în sensul canoanelor bisericii ortodoxe, a cărei încoronare a fost reînființarea mitropoliei.

Dupăce mitropolitul Șaguna și-a văzut opera încununată cu succes, a depus toată puterea administrativă și legislativă în mâinile congresului național-bisericesc, ținut pentru prima oară în anul 1868, zicând:

«Eară astăzi, când ți-a venit tie, noule Ierusalime, earăș lumina și mărirea Domnului peste tine a răsărit, depun cu desăvârșită odihnă sufletească toată competența legislativă și administrativă a bisericii noastre naționale în mâinile congresului prezent și a aelor viitoare congrese. De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioara soartă a bisericii în mâinile acestui congres și celor viitoare și mă mângâi, căci cutez să zic: «Că nu în deșert am alergat, nici în deșert m'am ostenit».

Acesta a fost un mare moment în viața Mitropolitului, care a dovedit din nou smerenia ce l-a caracterizat în toate faptele sale. A mai prezidat Mitropolitul Șaguna un congres, la 1870.

Biserica va prăznuî anul acesta un semicentenar dela ziua în care osemintele lui au fost depuse în pământul Rășinariilor, dovedind că Andrei Șaguna trăiește și va trăi în veci în sufletele noastre prin ceea-ce am moștenit dela dânsul.

Să căutăm a ne face cât mai vrednici de ceea-ce ni-a lăsat. Învățăturile și faptele, ideile și principiile lui să ne servească de cărmă în valurile furtunoase ale vieții.

Biserica, pe care a iubit-o atât de mult și pentru care s'a jertfit, s'o prețuim, să o întărim și să o înălțăm ca cel mai important factor de regenerare morală a tuturor românilor din scumpa noastră patrie, România întregită.

Pr. Dr. Nic. Stinghe

Parastas. I. P. S. Sa Mitropolitul primat al țării, Miron, a slujit în 21 l. c. parastas la biserica Amzei din București întru pomenirea distinsului bărbat de stat *Take Ionescu*, dela a cărui moarte s'a împlinit un an. La parastas a luat parte multă lume din capitală și provincie.

Vizita Suveranilor noștri în Polonia, este de mare însemnătate politică în urma legăturilor de prietenie ce s'a încheiat între două țări vecine, amenințate de o potrivă de vechi dușmani lacomi și răsbunători. Suveranii români au stat trei zile în *Varșovia*, găzduți în fostul palat regal Lazienko, un cap d'operă artistic ca stil și aranjament. Mari serbări, vizitarea diferitelor instituții și societăți, manevre militare, primiri solemne, reprezentații de gală s'au ținut în marele oraș modern *Varșovia*. De aici Suveranii însoțiți de președintele republicii D. Stanislas Wojciechowski și de înalți demnitari poloni s'au dus la *Cracovia*, capitala veche a Poloniei, unde au vizitat castelul regal, bisericile și vechea universitate cu biblioteca iaghelonică. Din *Cracovia* au mers la castelul Lanțut, unde au fost oaspeții familiei conților Potołki. De aici s'au înapoiat în România. Suveranii au fost aclamați pretutindeni cu mare entuziasm.

Importanța școlii profesionale în cultura neamului

III

Rev. Școala română II. făcea la anul 1877 constatarea plină de adevăr, că «școala confesională este scutul, iar cele comunale (sau de stat) mormântul naționalității». Adevărat, că astăzi, statificându-se școalele de-ocamdată — zic de-ocamdată — sentimentul național n'ar fi în primejdie, dar ar suferi înasăi educațiunea și prin aceasta cultura. Profesorul pedagog I. Popescu, căruia i s'ar putea închina ori-care învățător de azi, scria la 1863 astfel despre școala confesională: «*Caracter confesional trebuie să aibă ori-ce școală, ce este institut de creștere, pentru aceea, căci este incontestabil, că momentul principal în educațiune este religiozitatea*, care în viața poporului nu e un ce abstras, ci se manifestează concret în credință și peste tot în viața bisericească, ce în diferitele biserici creștine a căpătat și caracter diferit, va să zică confesional»...

Și tot acest mare dascăl spunea (op. cit. pg. 327,315): «nu se poate în destul repeți, că religiozitatea e momentul principal în educațiune și aceasta din cauza, căci dupăcum e constatat, învățătura religiozității este mijlocul cel mai puternic, prin care se poate stârni în tinereime *religiozitate* și prin aceasta *moralitate*, fără de care cultura nu numai nu are nici un preț, dar încă poate fi și pernicioasă».

Și oare în ce fel de școală s'ar pune atâta pond de studiul religiozității, pe educația morală, ca tocmai în școalele conduse și supravegiate de înasăi biserica? Se poate oare închidui o cultură solidă și folositoare, din care să lipsească elementul moral? Unde ar duce instrucțiunea intelectualului, fără o educațiune temeinică a sufletului, a inimii?...

Iată pentru-ce și cei mai mari învățători, între cari unii chiar dușmani ai bisericii, recunoscând importanța educației morale, recomandă studiul religiozității.

Diderot (Didro) sufletul enciclopediștilor francezi din v. 18-lea spunea: «pentru buna creștere a scumpei mele copile, eu n'am găsit după lungi cercetări o altă carte mai bună decât catehismul... ori-ce creștere bine făcută se întemeiază pe religiozitate» (pr. Georgescu op. cit. pag. 21.)

David Strauss, vestitul teolog critic și mare dușman al bisericii creștine, din v. trecut și-a încredințat copilul la vârsta de 12 ani păstorului Mehl. Și cum păstorului nu-i venea să creadă cum de un necredincios ca el, batjocoritor al legii creștine, își încredințează fiul unui preot creștin, ca să-l învețe religiozitatea creștină, învățatul i-a răspuns: «Doresc ca fiul meu să fie mai fericit decât mine». (idem.)

Iar marele scriitor *Foerster* (op. cit. pg. 460) spune: «Singură religiozitatea vorbește limba originală (primitivă) a sufletului, — cel-ce voește sufletul și însuflețirea vieții, acela nu se poate lipsi de religiozitate».

În veacul trecut state înaintate în cultură, ca Elveția, Prusia, Franța — până în timpul recent, — Austria etc. tot din aceste considerațiuni au dat școalelor lor caracter confesional, punându-le sub supravegherea bisericilor. Pedagogul I. Popescu (op. cit. pg. 326), chiar menționează cuprinsul ordinațiunilor ministeriale austriace din 1856 și 1857, și a patentei imperiale din 1859: «Că școala populară având de a

Înainta prin instrucțiune nu numai cultura intelectuală, ci cu deosebire cea morală — religioasă, ca institut de creștere, după ființa sa este institut confesional și ca atare are să se țină de o biserică, respective de o comunitate bis. (de o parohie) oare-care, având atât învățător, cât și inspector, din biserică de carea se ține»...

Da! căci numai învățători și inspectori pătrunși de adevăratul sentiment religios, cinstitori ai bisericii și ai credinței religioase, membri însuflețiți ai confesiunii poporului, ai cărui copii le sânt încredințați spre creștere, numai astfel de învățători și inspectori — sub controlul direct al bisericii — pot garanta o educație morală sănătoasă.

«Desvoltarea mai nouă în Franța a școlaei laice — spune Foerster (op. cit. pg. 459) — este de altfel un exemplu instructiv, că instrucțiunea morală sancționată numai de către stat și nelegată de nici o «Inspirațiune» religioasă, în cele din urmă trebuie să ducă la desființarea moralei». Iar învățatul profesor-scriitor S. Mehedinți vorbind despre conducătorii poporului, învățători și preoți, cari trebuie să fie cât mai adânc cunoscători ai sufletului acestuia, ieșiți din mijlocul lui, cunoscându-i și respectându-i tradițiile, ... «căci nu orice meșter-strică e vrednic să se apropie de sufletul unei națiuni», acest mare dascăl constată astfel rezultatul separării școlaei, resp. a statului de biserică: «Paragina învățământului francez, care a adus pe institutori la sindicalism fățiș, la batjocura publică a religiei și a simțului patriotic, trebuie să fie o înveghere pentru toți cei ce îngăduesc eterogenilor de sânge sau de cultură, să pună la cale educația masselor rurale (S. Mehedinți: «Poporul» pg. 127)».

Statificându-se școala, statul nu voeste s'o desfacă cu totul din legăturile bisericii, ci o lasă și mai departe sub înrăurirea ei, dându-i dreptul — azi obligamentul — să vadă de instrucțiunea religioasă a copiilor, acordându-i chiar sprijinul material și «disciplinar»... dar prin aceasta nu s'a făcut mult. Dimpotrivă! Fără a se putea azi bănui vre o intenție ocultă, este totuși primul pas pentru despărțirea totală a școlaei de biserică, preluând separării statului de biserică și al eliminării studiului religiei din școală, așa cum s'a făcut și este curentul a se face și în alte state.

Abstrăgând de la faptul — să-mi fie permis a crede aceasta, — că preoțimea obligată a preda studiul religiei, din diferite motive este exclusă să satisfacă așteptărilor, studiul religiei, formând temelia, centrul învățământului, sufletul educației — cel puțin în școala populară — predarea lui singur învățătorul este chemat s'o facă cu succes. Fără studiul religiei, învățătorul mi-l închipui o figură rece, străină de sufletul copilului; întreagă educațiunea unilaterală, mărginită la desvoltarea intelectuală și fizică, iar educațiunea morală, formarea de caracter pusă în planul al doilea.

Azi, poate că nu. Învățătorimea noastră, ieșită în majoritate din școlaele confesionale, pătrunsă încă de sentimentul religios și național, va fi de bună seamă în ajutorul preoțimii la instruirea și educațiunea religioasă morală a elevilor. Ziua de mâne însă, nu este exclusă a ne aduce surprize nedorite, dar posibile în timpurile de atâtea prefaceri, pe care le trăim.

«Un edificiu putred, nu are lipsă de furtună pentru a să prăbuși»... a spus un învățat oare care. Iar cimentul pe care trebuie să se zidească edificiul statelor, pentru a dăinui împotriva tuturor furtunilor, sânt cele două sentimente cardinale, care trebuie să împodobescă sufletul cetățenesc: sentimentul național-patriotic și cel religios. Aceste două sentimente au dat poporului nostru vitalitatea puternică în trecut, peste care alt neam n'ar fi putut trece, fără a-și pierde caracterul și a se contopi în masa străinilor asupritori. Și factorul, care a alimentat și a susținut în poporul nostru aceste două sentimente, a fost biserică, cu instituțiile sale culturale, cu «școala confesională».

Biserica a fost sufletul neamului nostru. Și precum în viața pământească trupul nu se poate închipui separat de suflet (Foerster), tot astfel nu se poate separa de biserică neamul nostru și statul, pe care îl formează. Căci separarea lor ar avea ca urmare fatală slăbirea sau chiar răcirea sentimentului religios-moral, fără de care edificiul statului nostru s'ar asemena unui edificiu putred, căruia nu i-ar mai trebui furtună, ca să se prăbușească. Iar scoaterea școlaelor de sub supravegherea bisericii, resp. separarea lor de biserică, am spus ce înseamnă.

Biserica, cu principiile sale divine, este prima instituțiune, care ar avea puțința să crească statului cetățeni pătrunși de adevărate calități cetățenești. Adevărata cultură se poate avea — s'a văzut în trecut — numai cu concursul bisericii.

Iată pentru-ce statul nostru, prin desființarea școlaei confesionale, lovește în însăși ființa sa.

Inchei, reproducând cuvintele profesorului universitar Marin Ștefănescu:

«Gândul despărțirii între biserică și școală nu a fost, nu este și nu poate fi al cugetării românești. El ar putea să fie al oricărei națiuni, dar nu al nostru!»
Dr. Petru Debu.

Congresul dela Constantinopol

Congresul panortodox care s'a întrunit la Constantinopol a studiat și s'a rostit asupra celor două mari chestiuni:

I. Reforma calendarului julian;

II. Căsătoria preoților și a doua căsătorie a preoților văduvi.

Pe lângă acestea congresul s'a ocupat și cu alte chestiuni bisericești de însemnătate secundară.

El și-a încheiat lucrările sale cu admiterea propunerii făcute de I. P. S. Sa Mitropolitului Nicolae al Ardealului, d'a se sărbători în 1925, de întreaga ortodoxie, 1600 ani dela primul sinod ecumenic al bisericii creștine. S'a ocupat și de soarta Patriarhatului Tihon al Moscovei.

Cu privire la reforma calendarului a hotărât în unanimitate:

I. Se suprimă cele 13 zile ale calendarului julian, cari fac diferența lui în raport cu anii solari ce s'au scurs dela primul sinod ecumenic ținut la Niceea în anul 325 după Hristos, până astăzi. Această suprimare să se pună în aplicare la 1 Octomvrie 1923, și astfel la 1 Octomvrie va fi 14 Octomvrie 1923.

II. Sărbătorile zilelor șterse se vor prăznuți, sau toate deodată împreună la 14 Octomvrie 1923, sau cum va hotărâ fiecare biserică ortodoxă.

III. Toate lunile anului vor păstra numărul zilelor pe care le au astăzi. În anii bisecți Februar va avea 29 zile.

IV. Vor fi ca și până astăzi două feluri de ani: *comuni* cu 365 zile, și *bisecți* cu 366 zile. Bisecți sânt aceia al căror număr împărțit cu 4 nu dau nici un rest, așa cum este și astăzi. Se exceptă anii secolelor pentru cari se va aplica următoarea regulă:

V. Anii secolelor (aceia adică cari termină cu 00) atunci numai vor fi bisecți, când numărul lor (al secolelor) împărțit cu 9, va da rest 2 sau 6. Toți ceilalți ani secolari vor fi ani comuni. Astfel dintre anii secolari mai jos notați bisecți vor fi: 2000, 2400, 2900, 3300, comuni sânt 2100, 2200, 2300, 2500, 2600, 2700, 2800, 3000, 3100, 3200, 3400, 3500, 3600, 3700...

După această regulă durata mijlocie a anului politic va consta din 365 zile, 5 ore, 48', 48", în perfectă consonanță cu durata mijlocie a anului tropic.

VI. Sărbătorile imobile vor avea data hronologică pe care au avut o până astăzi.

VII. Sărbătorile mobile se vor determina după sărbătoarea Paștilor. După hotărârile canonice, cari se păstrează intacte, Paștile se vor prăznuți în Duminică ce urmează după luna plină a echinocțiului de primăvară.

VIII. Fixarea sau determinarea lunei pline pascale, se va face pe baza datelor astronomice, avându-se totdeauna în vedere progresele realizate de știință. Ear data zilei Paștilor va fi după timpul sfinteii cetăți a Ierusalimului.

IX. Patriarhatul ecumenic va ruga observatoriile astronomice sau secțiunile respective ale universităților din Atena, Belgrad, București și Pulcova (Petrograd) să alcătuească tabele pascale, pentru un timp îndelungat, pe care să le comunice tuturor bisericilor ortodoxe. —

Noul calendar admis de congres este mai exact decât cel gregorian a cărui durată mijlocie anuală diferă cu 24 sau 26 secunde de durata mijlocie a anului tropic. Diferența între durata anilor politici ai noului calendar admis și ai anilor calendarului gregorian este așa de mică încât numai după 877 ani, se va observa diferența datei zilelor. În adevăr între anii secolelor în tabela ce urmează vor fi bisecți în calenda-

rul gregorian anii 2000, 2400 și 2800; iar anii 2100, 2200, 2300, 2500, 2600 și 2700 sânt ani ordinari. Deosebirea dar între calendarul gregorian și cel admis de congres este asupra anului 2800.

Ziua socotindu-se după calculul politic de la un miez al nopții până la celalt data zilei care va corespunde lunei pline (opositiion de la lune) după echinocțiul de primăvară, se va determina calculându-se timpul după meridianul care trece prin sfânta cetate a Ierusalimului (pe la templul sfântului mormânt). Prima Duminică după această dată (a lunei pline), este ziua Paștilor, dacă ea s'ar întâmpla să cadă Duminică, atunci Paștile se vor prăznuți în Duminică ce urmează. —

Tot cu privire la reforma calendarului este și următoarea hotărâre:

Congresul panortodox discutând și deliberând în ședințele sale dela 23 Mai și 5 Iunie asupra modului cum biserică ortodoxă ar putea lua parte la o discuțiune și deliberare cu privire la aflarea unui calendar mai perfect din punctul de vedere științific și practic, hotărăște în unanimitate:

1. Roagă patriarhatul ecumenic ca în urma unei înțelegeri prealabile cu bisericile ortodoxe să facă cunoscut Ligii Națiunilor, că biserică ortodoxă va primi bucuroasă un nou calendar viitor ce s'ar face când acesta va fi primit de toate bisericile creștine.

Dacă însă Liga Națiunilor va crede că n'ar intra în atribuțiunile sale această propunere, patriarhatul ecumenic își rezervă dreptul să facă cum va crede de cuviință față de propunerea mai sus arătată.

2. Biserica ortodoxă preferă calendarul care păstrează aceeași continuare a zilelor săptămânii, această preferință însă nu o împiedică de a primi un nou calendar care ar schimba această continuare, în cazul când ar conveni ca să-l primească toate celelalte biserici creștine.

3. În cazul când bisericile creștine ar conveni cu toatele la un comun acord, biserică ortodoxă este gata să primească acea legiferare a sărbătoririi Paștilor, însă ea să fie totdeauna în ziua Duminicii.

4. Exprimă dorința ca această Duminică imobilă desigur a sărbătoarei Paștilor să corespundă cu adevărata zi a învierii Domnului și să fie determinată în mod științific.

Dr. Drag. Demetrescu

marele nomofylax al Sf. bisericii creștine ortodoxe

Congresul Societății ortodoxe a femeilor române

În 23 Iunie a. c. s'a deschis în palatul administrativ din Galați congresul general al Societății naționale a femeilor ortodoxe române.

Au luat parte delegați din Roman, Ploiești, Chișinău, Mehadia, Vaslui, Sebeș, Severin, Cluj, Făgăraș, Alba-Iulia și altele, în frunte cu comitetul central, compus din Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, Episcopul Iacob al Dunării de jos, arhimandritul Scriban, delegatul Mitropolitului primat ș. a.

Adunarea generală a început la ora 10 și jumătate sub prezidenția dnei Alexandrina Cantacuzino.

Primul a luat cuvântul P. S. Sa Episcopul Iacob al Dunării de jos, care felicită pe congrese pentru frumosul scop ce-l urmăresc, urează izbândă, și binecuvintează adunarea.

Dna Alexandrina Cantacuzino salută cea de a XII-a adunare generală a societății și arată munca depusă de comitetul central, ca societatea, care este o cetate închinată culturii românești, să ajungă o adevărată operă de educație națională.

Vorbește apoi despre decăderea sufletească și dorește o mișcare de renaștere a vieții familiare. Președinta societății cere filialelor să facă o cât mai întinsă propagandă pentru țelurile urmărite de societate.

La ora 1 ședința s'a închis.

După amiază la ora 3 și jumătate s'a ținut în sala teatrului Central un festival artistic, organizat de institutul de d-re al femeilor ortodoxe române.

Duminică a fost inaugurarea noului institut de d-re, din strada General Berihelot.

Congresul s'a întrunit din nou la ora 3 și jumătate. I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen decla-

rând ședința a II-a a congresului deschisă, vorbește despre scopul și foloasele societății ortodoxe române, și despre unitatea bisericească și rezolvarea problemelor religioase.

Dna Cantacuzino arată rezultatele obținute timp de un an de către societate și activitatea ei pentru ridicarea operei de solidaritate a poporului român. Aduce la cunoștința congresului că în cursul acestui an se va ridica la Mărășești biserica neamului, iar la 6 August se va face inaugurarea criptelor, în care vor fi reîngropate osemintele a 2000 eroi morți pe câmpul de luptă.

Dna Dr. Zoe Râmnicianu, casiera generală, dă raportul financiar al societății.

Urmează apoi votarea descărcării gestiunii comitetului financiar pe anii 1921—1922, alegerea censorilor și darea rapoartelor diferitelor filiale din țară.

Congresul s'a sfârșit la ora 7 și jum. seara.

Dela sinodul eparhial din Arad

In cuvântul său de deschidere, P. S. Sa Episcopul IOAN arată motivul întârzierii acestei sesiuni, iar după aceasta prezintă, din prilejul împlinirii a două decenii de episcopie, o scurtă expunere a lucrărilor sale pe terenul religios, moral și cultural economic în eparhie. Vizitând dieceza, a sfințit 60 de biserici (27 noi din fundament, celelalte renovate radical). S'au clădit și renovat sute de școli; între acestea și școala diecezană de fete, schimbată astăzi în internat. In timpul războiului, în 1915, s'au tipărit cărți de rugăciuni, 26 mii de exemplare, date în partea cea mai mare gratuit la spitale și la alte așezăminte. S'au făcut fundațiuni nouă în sumă de 2 milioane de lei ș. a.

A vorbit apoi deputatul Dr. C. Iancu, aducând elogii zelosului Arhiepiscopului la împlinirea a două decenii de păstorie în fruntea diecezei și peste 50 de ani în serviciul bisericii sale.

S'au desbătut chestiuni dintre cele mai momentuoase, despre drepturile bisericii asupra școlilor sale, apărute îndeosebi prin puternice argumente din partea pâr. Dr. Gh. Ciuhandu.

Sesiunea s'a încheiat în mijlocul călduroaselor ovații aduse P. S. Sale Episcopului Ioan al Aradului.

Memoriile lui Șaguna

— Volum festiv —

Au apărut:

Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna din anii 1846—1871, volum festiv publicat de Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu la aniversarea a 50-a dela adormirea în Domnul a Marelui Arhiepiscop.

Volumul, de 112 pagini, conține însemnările lui Șaguna despre faptele și întâmplările momentuoase din viața sa. După cuvintele introdusătoare urmează, an de an, expunerea acestor fapte și întâmplări, care se publică acum întâia oară în întregime.

In volum se mai cuprind și câteva lămuriri, date de răposatul Arhiepiscop-vicar, Dr. Ilarion Pușcariu, cu privire la aceste Memorii, precum și mai multe ilustrațiuni; iar la sfârșitul cărții se poate citi: Ziarul lui Șaguna din 1857.

Asupra acestei prea interesante publicațiuni vom reveni.

Cartea se găsește de vânzare în Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Prețul 25 lei.

Primind dreapta credință

Părintele Dr. Ștefan Pop a rostit cu ocazia primei sale liturghii ortodoxe, după întoarcerea sa în sinul bisericii noastre, o cuvântare adânc simțită, simplă și măreață, care a făcut să lăcrimeze de strălucire mulți ochi credincioși.

Pâr. Pop își începe cuvântarea cu un text din fericitul Augustin:

«Neodihnită este inima mea, Doamne, până nu se odihnește întru Tine». Și așa mai mult rapsodic decât cu îngrijire retorică, face o asemănare între sbuciumul sufletesc al fer. Augustin până să se încreștineze, și între neodihna sa sufletească, ce s'a curmat prin întoarcerea la ortodoxie, la o vârstă, când omul e plecat binișor spre mormânt.

Neodihna ce mă muncea, spune pâr. Pop, era să desleg întrebarea: Dintre atâtea biserici, care își zic că sânt ale Dui Hristos, care este cea adevărată, în care se păstrează cu scumpătate legea Domnului, cea mântuitoare de suflet. Și, spre a-mi deslega nedumerirea eu însumi, mi-am revizuit cunoștințele de carte bisericească, câștigate în teologia latină din Budapesta. Și, în măsura în care m'am convins, că în biserica latină și unită adevărul lui Hristos este trunchinat și schimonosit, prin adăogături omenești, neodihna sufletului meu creștea, muncindu-mă mereu și tot mai îngrozitor.

Atunci am început mai din adins să cercetez și trecutul bisericii și neamului românesc prin alți ochelari, decât cei dela Budapesta. Am cetit multe din trecutul bisericii ortodoxe românești și am scris aceea ce și cât am putut ca preot de sate. Și în măsura în care mă adânceam în cunoașterea suferințelor neamului nostru pentru legea sa românească, mi se întărea, zilnic și tot mai mult, și aceea convingere, că numai ortodoxia și dreapta credință a Răsăritului, care a dat atâta tărie poporului nostru în trecutul lui furtunos, este adevărata noastră lege mântuitoare de suflete și de neam.

De mulți ani port în suflet — zice mai departe Sf. Sa — neodihna aceasta. Dar ea nu m'a muncit așa de cumplit, ca tocmai în timpul din urmă, când am văzut împlinindu-se cuvântul profetic al sf. Pavel (I. Cor. III. 17): De va strica cineva casa lui Dumnezeu, strica-l va pe acela Dumnezeu: căci casa lui Dumnezeu sfântă este. Aceasta sf. casă a noastră este biserica ort. română, asupra căreia, mai ales dincoaci de Carpați, s'au năpustit veacuri de-a rândul toate furile iadului și totuși nu au putut o răpune. Nu, ci din contră, ea a ținut sufletul în popor până la vremea învingerii de acum, și în loc de a o sfărma pe ea, s'au risipit și se vor mai risipi toți dușmanii cari se isbesc sau se vor mai isbi de ea.

Așa mi am făcut socoteala cu sufletul meu, la vârsta mea, când sânt ca și cu un picior în groapă și nu mă muncește alt gând, decât să alin vechea neodihna a sufletului meu de preot creștin și de român. —

A mulțumit apoi pâr. Pop P. Sf. Sale Părintelui episcop Ioan, care l-a primit bucuros în clerul său și i-a ușurat formele de trecere, adăogând a mulțumi și acelora sfinți ai P. S. Sale, cari au conlucrat în cauza dânsului.

De încheiere, — făcând aluzie la frățeasca înțelegere, în care au trăit de mulți ani cu păstorii sufletești ortodoxi din Izvin și de aiea, adaogă că nu se poate despărți de păstoriații săi dela celalalt altar, fără de a-i chema să se adune la rugăciune în jurul acestuilalt altar. Veniți, zice, după mine, acolo de unde s'au despărțit părinții voștri de acum 2—3 generații; veniți, că nu e mare depărtarea nici cu locul, nici cu sufletul; veniți, că a sosit «plinirea vremii», ca neamul nostru să fie în cele sufletești «o turmă și un păstor».

Și, bine cunoscând pornirile celor câțiva uniți din sat, cari erau gata într-o vreme să meargă la Arad pentru a cere să fie primiți la ortodoxie cu preot cu tot, — li se adresează, ca și de rămas bun, cu cuvintele de adio ale sf. Pavel la plecarea sa din Milet către Ierusalim: «Și-acum, iată, eu legat fiind în Duhul, merg în Ierusalim» (Fapte, XX. 22). Dar știu, că «după ducerea mea vor intra lupi tari între voi, cari nu vor cruța turma. Și dintru voi înșivă se vor scula bărbați grăind îndărătnicii, ca să tragă pe învâțacei după dânsii» (Fapte, XX. 29—30)... «Și acum, fraților, Vă încredințez pe voi lui

Dumnezeu și cuvântului darului lui, care poate să Vă zidească și să vă deie vouă moștenire întru toți cei sfinți». (Fapte, XX. 32.) Amin!

In aceeași zi, de Duminecă a «tuturor sfinților», la priceasnă pâr. G. Ciuhandu, — în fața credincioșilor veniți în mare număr la sf. biserică din Izvin, să asiste la înălțătoarea serbare, — a tălcuit antifonul glasului de rând: «Eată acum ce este bun și ce este frumos, decât a sta frații împreună». Desfășurarea evenimentelor de restriște, cari înegurează trecutul părinților, moșilor și strămoșilor acestor credincioși, contra cărora s'a făcut tentațiunea, de a i despărți de biserica și legea strămoșească, au fost prinse și expuse atât de viu, încât ochii învăluiți în lacrimi au probat, în mod evident și mult grăitor, că credincioșii au înțeles și rețrăit, în câteva clipe, viața înaintașilor lor. Ear când a fost arătată întoarcerea părintelui Pop, ca un semn, ca un glas al vremii, credincioșii, între cari se afla de față aproape în întregime mica turmă pe care o păstorise pâr. Dr. St. Pop mai bine de două decenii, — nu și-au putut înăbuși sentimentul adevărului, ivit în mod spontan în suflete cu care au subliniat cele auzite prin aprobări de: «Să trăiască...» «Așa e!» roștite în surdina.

Fapta părintelui Pop, care pe lângă toată creșterea străină în seminarul dela Budapesta, nu s'a înstrăinat de legea românească veche, a produs mare mulțumire în toate spiritele bine simțitoare.

Dacă într-o vreme nenorocită trecuseră zeci de comune cu forța la unire, nu este decât prea natural, ca astăzi de bunăvoie să vie credincioșii satelor îndărăt de unde au pornit. Este interes general românesc să se îndeplinească acest lucru.

Alexandrina Gr. Cantacuzino

Suflet de elită a cărui viață întreagă de muncă este punct de reazăm și o nădejde pentru tot ce o înconjoară; dacă asemenea flori mai cresc pe plaiurile României, va să zică că tot nu este încă atinsă de descompunere.

Intr'adevăr, ceea ce caracterizează pe dna Cantacuzino, este puterea de viață, de muncă, de entuziasm care le păstrează în timpurile cele mai grele. Iubirea sa de neam, de țară, de tradiție, de biserică aduce aminte de vechi boeri, în tot ce aveau mai bun, ear spiritul său larg, democratic, prietenul celor mulți pe cari veșnic îi ajută și-i îmbărbătează, o face atât de dragă mai ales poporului bucureștean care o cunoaște bine; căci cine nu-și aduce aminte de jertfele sale în timpul ocupațiunii, când singură luptă pentru ocrotirea tuturor și menținerea sentimentului național. Inșă opera de care numele său se leagă neperitor, este societatea ortodoxă națională a femellor române, întemeiată de dânsa, și a căror roade în 12 ani rămân o pagină de cinstre pentru femeia română și va așeza pe dna Cantacuzino între binefăcătorii culturii românești.

Dânsei se datorește această fericită mișcare a inițiativei private, care sub scutul bisericii, înzestreză țara cu lăcașuri de învățământ de toate gradele.

Dânsei se datorește mai ales, trezirea conștiinței publice și un interes mai mare pentru toate chestiunile didactice și bisericești.

Dânsa a fost cea dintâi, care a făcut trăsătura de unire între femeile române aparținând diferitelor clase ale societății. Nu mai vorbim de serviciile mari aduse ortodoxismului, a cărui propagandistă infocată este.

Dar ceea ce va rămânea spre lauda sa, este bărbăția morală arătată în toate împrejurările, curajul cu care grăește adevărul și puterea adâncă și neștirbită a convingerilor sale.

Inzestrată de Dumnezeu cu un nume mare și avere, trăind într'un mediu unde viața este ușoară și plăcută, tânără și-a impus a munci pentru o idee, primind chiar a fi roaba datoriei, pentru reușita unui mare ideal și a dat pildă în toate împrejurările, pricepând că un nume și avere impun mari îndatoriri sociale...

N. Flavian.

Chemare

Pe colegii cu cari am terminat cursurile din institutul teologic din Sibiu în anul 1867, precum și pe alții de mai înainte și de mai târziu, cari mai trăiesc și au fost în institutul teologic pe vremea Marelui Mitropolit Andrei, îi chem să convenim în Sibiu la 29 Iunie v. 1923, când se va serba jubileul de 50 ani dela moartea Lui.

Va fi lume multă acolo atunci, dar cred că noi cari ni-am făcut învățătura în seminarul Andreian, mai ales nu vom lipsi dela datorie.

Jimburul-mare, 8/21 Iunie 1923.

Pr. Gavriil Murășan.

Sărbătorirea

primprezidentului Tribunalului din Sibiu, a dlui Leonida N. Petrescu și a celorlalți magistrați avansați în timpul din urmă.

Dl L. N. Petrescu a fost înaintat prin înaltul decret al M. S. Regelui Ferdinand de sub Nr. 2279 de consilier al înaltei Curți de casație și justiție cu îndatorirea de a rămânea și pe mai departe în fruntea tribunalului de aici. Magistrații, notari publici și baroul avocaților din Sibiu au sărbătorit pe distinsul bărbat al justiției și colegii săi avansați în ultimul timp la o agapă aranjată în onoarea lor în 23 Iunie a. c. în sala cea mare a restaurantului din parcul orașului. Seria toastelor a început o sărbătorit ridicând paharul în sănătatea ministrului de justiție Florescu, care ca fost magistrat nu s'a mulțumit cu îmbunătățirea situației materiale a slujitorilor justiției, dar prin înaintările făcute le-a ridicat moralul răsplătind meritele și munca; a închinat apoi pentru colaboratorii avansați în frunte cu președintele de secție Dr. Vasilie Dan, cum și pentru C. Georgescu-Vâlcea, președintele comisiei județene pentru reforma agrară. Au tostat apoi dnii: Dr. Lazar șeful judecătoriei de ocol, magistrații Gheorghiu Emil, Constantin Georgescu-Vâlcea, Dr. Banda, notarul public Dr. Hoadrea, avocații Dr. Gündisch și Kobori pentru Prim Prezidentul Leonida N. Petrescu. Dl prim-procuror Ilescu în numele său personal și al funcționarilor dela parchet aduce elogii primului prezident că a restabilit armonia în justiție. Asemeni dl judecător N. Gheorghiu dela Nocrichiu în numele celor neavansați pentru prezident dl Petrescu. Decanul baroului Dr. Borcia pentru prezident și pentru toți magistrații cari au avansat.

Funcționarii judecătorești au oferit dlui Prim Prezident Leonida N. Petrescu cu această ocaziune în semn de stimă și iubire prin dir. G. Pascu un frumos inel de aur cu inscripția: «Funcționarii judecătorești din județul Sibiu», precum și un splendid buchet de flori. Au mai vorbit Dr. Ioan Fruma, adv., Victor Muntean, adv., dl șef judecător C. Vișina pentru Prim Prezident și pentru Dr. C. Georgescu-Vâlcea și dl judecător V. Petrescu pentru sărbătorii.

Tot cu această ocazie s'a trimis domnului ministru al justiției o telegramă de felicitare subscrisă de participanți. Alăturându-ne și noi felicitărilor aduse dlui primprezident L. Petrescu îi dorim mulți ani de rodnică activitate în înaltul post al justiției.

Un fapt îmbucurător s'a observat cu ocazia acestei sărbătoriri. Dl avocat Dr. Gündisch vorbind în numele avocaților sași pentru sărbătorit și justiția română, și aducându-i elogii pentru imparțialitatea ei, a terminat declarând că ei sânt mulțumiți în noua patrie strigând: Trăiască România Mare!

Tot în acest sens a vorbit și avocatul Dr. Kobori în numele conașionalilor maghiari, declarând că cu un ministru de justiție ca dl Florescu și cu o justiție românească imparțială cum se împărtășește la Sibiu, a uitat durerile și se simte fericit ca cetățean în noua patrie, terminând ca și Dr. Gündisch prin: Trăiască România Mare în aplauzele tuturor.

S'a remarcat buna dispoziție și însuflețirea ce a domnit între toți. După toasturi dl consilier Scarlat Constantinescu a distrat și înveselit pe toți cu ariile sale din flaut, dintre care o compoziție ad hoc pentru sărbătorii. Ear măestrul violinei consilierul Fl. Vasiliu și avocatul V. Munteanu și vocea dulce a judecătorului Vișină și puternică a baritonului avocat Dr. C. Popa, au făcut pe toți să regrete că noaptea a fost prea scurtă.

Icoană reprezentând pe A. Șaguna

Dl profesor I. p. Dumitru Comșa, neobositul muncitor pentru luminarea neamului, a avut nimerita idee de-a pregăti, cu ocazia semicentenarului morții Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna, un admirabil tablou în culori reprezentând pe marele nostru Arhiepiscop în odăjdii sale strălucitoare.

Institutul sibian de arte grafice al dlui Jos. Drotleff, a făcut prin acest tablou în 9 culori, o lucrare desăvârșită care îi aduce deosebită cinste.

Tabloul, editat cu mari cheltuieli și multă îngrijire de dl profesor D. Comșa, va fi o pozoabă atât pentru casele preoțești, cât și pentru ale celorlalți intelectuali și ale țărânimii noastre.

Se poate cere de-adreptul dela editorul său, dl profesor D. Comșa în Sibiu precum și dela Librăria Arhidiecezană. Prețul 50 Lei.

Intrunire colegială

Hotărându-se din partea forurilor în drept ca serbările întru amintirea marelui arhieru Andrei să se țină în zilele de 28 și 29 Iunie v. 1923, amănăm întrunirea noastră colegială pe ziua de 28 Iunie v. 1923.

Cu această ocaziune reînvoiesc apelul meu publicat în Nrul 38 al acestui ziar și convoc pe toți colegii absolvenți ai cursului teologic din anul 1906 să ia parte la întrunirea colegială, care se va ținea în Sibiu la data susnumită.

Ca să ne știm orienta din vreme despre numărul participanților, să se scrie colegului A. Popoviciu, profesor la școala normală A. Șaguna în Sibiu. — Faceți cunoscut acest apel și colegilor aflători în alte eparhii, precum și aceluia cari nu sânt în serviciul bisericii.

Spring, 5/19 Mai 1923.

Cu frățescă dragoste:
Ioan Crăciun.

† Nicolae Petra-Petrescu

1848—1923

Numărul redus al bătrânilor venerabili, cari sânt distincte personalități ale societății sibiene, a mai scăzut cu unul.

Nicolae Petra-Petrescu, la vârsta înaintată de 75 de ani, după o boală de câteva săptămâni, a încetat din viață Luni, în 25 Iunie 1923, la ora 6 dimineața.

Moartea laboriosului bătrân, — care s'a deosebit nu numai pe terenul financiar, ca fost funcționar al Institutului Albina, într'un lung șir de ani, ci și pe teren cultural și literar, — a produs adâncă durere atât familiei sale nemângăiate, cât și tuturor prietenilor și cunoscuților săi numeroși.

Bătrânul Nicolae Petra-Petrescu a fost un luptător cinstit și neobosit în rândurile celor adunați sub drapelul purtat pentru înaintarea în cultură și morală creștinească a poporului nostru, care pierde într'insul pe unul dintre cei răsăriți din rândul lui și ajunși, prin muncă stăruitoare, între valorile de seamă ale neamului.

Vrednicul om dispăre acum, în vremea de prefacere morală, când mai ales avem trebuință de caractere tari și curate, și de buni români.

Nicolae Petra Petrescu pleacă dintre noi iubit și respectat de toți câți l-au cunoscut...

Odihnească cu dreptii!

Din partea familiei s'a dat următorul anunț: Aducem la cunoștința tuturor prietenilor și cunoscuților noștri, în numele tuturor rudeniilor noastre, că bunătatea de soț, de tată, de socru, de unchi etc.

Nicolae Petra-Petrescu

director de bancă în pens. (filiala «Albina», Brașov), dir. în pensiune al băncii «Cordiana» din Fofeldea, fost președinte al «Societății meseriașilor români» din Brașov, membru activ în secția economică a «Asociațiunii», fost casier al «Societății de fond de teatru», scriitor, etc.

Împărtășit fiind cu sfintele taine, ne-a părăsit, ducându-se într'o lume mai bună, în dimineața zilei de 25 Iunie 1923, în vârstă de 75 ani (n. în Ibănești, în 1848).

Răscumpărați condolențele cu o faptă bună față de seamănușul vostru, fie ea oricât de mică.

Inmormântarea va avea loc Miercuri, la orele 3 p. m., din capela cimiterului orașenesc din Sibiu. (Tramvaie la dispoziție, pe «Bretter», ora 2 $\frac{1}{4}$ p. m.) Sibiu, în 25 Iunie 1923. Ana Petra-Petrescu, ca soție. Dr. Horia Petra-Petrescu, publicist, ca fiu. Iancu și Hareti Candrea, comersanți, ca fiu și noră. —

Inmormântarea a avut loc Miercuri în 27 Iunie a. c. din capela comună a cimiteriului central. La această scurtă ceremonie a asistat delegațiunea Institutului Albina din loc, delegațiunea băncii din Fofeldea, și un număr însemnat din intelectualii Sibiului, comitetul Asociațiunii și delegația secțiunilor literare.

Prohodul l-au celebrat asesorul consistorial Matei Voileanu, profesorul seminarial Dr. Aurel Crăciunescu și preotul dela miliție Ioan Dăncilă. Răspunsurile le-a dat corul seminarial sub conducerea profesorului de cântări Candid Popa.

După terminarea ritualelor profesorul seminarial Dr. Aurel Crăciunescu, protopresbiter a rostit o cuvântare remarcabilă, caracterizând viața laborioasă a repositului, din partea Institutului Albina a vorbit directorul Constantin Popp, schițând în cuvinte alese activitatea repositului ca funcționar al Albinei și ca om de mânăoasă activitate în literatura financiară.

Secretarul Asociațiunii domnul Georgescu a aflat calde cuvinte pentru a caracteriza noua activitate literară a repositului.

În asemenea vrednic mod ne-am despărțit de repositul Nicolae Petra-Petrescu, care a lăsat moștenirea cea mai durabilă fiilor săi, numele bine meritat de creștin bun, și om de omenie.

Fie-i veșnică memoria.

Cronică muzicală

(x) Reuniunea română de muzică din Sibiu a dat Joi seara, în 28 Iunie 1923, în sala Urania, un mare concert cu program dintre cele mai alese, și cu concursul dnei M. Vilt (sopran), al dlui N. Topolog (bariton) și al capelei sibiene.

Din execuțiile corului mixt, sub dirigența probată a dlui N. Oancea, remarcăm cântecele frumoase, de conținut religios, care prin arta subtilă cu care au fost preluate au mișcat adânc sufletul auditorului: Măriți pe Domnul (Beethoven); Somnul lui Isus, Vecinii, Cântecul Ingerilor și Cimpoiul (Gevaert).

Multă precisiune și îngrijire în tălmăcirea din finalul actului I al operei Loreley (Mendelssohn Bartholdy) pentru cor mixt, solo de sopran și acompaniament de orchestră. Rolul Leonorei a fost susținut de doamna Mioara Vilt, tineră cântăreață cu o voce de sopran în dezvoltare. Publicul a răsplătit-o cu flori și aplauze călduroase.

Cântecele populare (de Dima, Oancea), cu solo de bariton — vocea cu timbru simpatice a dlui N. Topolog e cunoscută — au trebuit, ca de obicei, să fie repetate.

Splendidă execuție ni-a prezentat orchestra sibiană în «Peer Gynt» (Grieg), cu o muzică atât de grăitoare, orchestrație grațioasă, plină de colorit, — o inspirație de rară frumusețe artistică.

Auditor foarte numeros. A fost de față și I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae și alte distinse persoane din societate.

Reuniunea noastră de muzică, rămânând credincioasă trecutului său de muncă stăruitoare, s'a dovedit din nou ca factor valoros în cultivarea și răspândirea muzicii clasice și naționale. Ea poate slui ca model și altor instituțiuni d'ale noastre. Să-i dăm, prin urmare, și de aici încolo atenția cuvenită: Aceasta e părerea celor ce au participat la concertul de Joi.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul Semănătorului, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută, la sf. liturghie, a ținut o frumoasă predică în catedrala noastră p. C. Ionescu, protolereu și profesor la seminarul din Argeș. Cântările liturgice a fost susținute cu iscusință de elevii seminarului argeșan, care se găseau în excursiune la Sibiu.

Exame de maturitate. În 18—20 Iunie a. c. — s'a ținut la liceul «Andrei Șaguna» din Brașov examenul de maturitate, sub presiul Păr. asesor consistorial *Matei Voileanu*, comisar ministerial fiind dl Aron Demian, directorul liceului «Aurel Vlaicu» din Orăștie. Rezultatul e următorul: Secția reală: *Foarte bine din toate studiile:* Vas. Hodivoianu, Florin Onițiu, Aurel. Sălăgean și Ovid. Vătășan. *Foarte bine:* Bernhi Iacobsohn. *Bine:* Victor Ionescu, Iosif Mailat și Melania Runceanu. *Matur cu suficient:* Alex. Mailat. — Secția modernă: *Foarte bine din toate studiile:* 1. Nicolae Popovici și 2. Liviu Vasu. *Bine:* Stella Angelescu, Dum. Căprioară, Marcel Moșoiu, Victor Nan, și Virgil Voicu. *Matur cu suficient:* Ioan Ducariu, Isaia Enescu, Gheorghe Garoiu, Viorica Marcu, Nic. Râmboiu, George Rusu, Virgil Sdrăilă, Ana Vartan. Doi candidați au rămas corigenți la matematică, 1 la limba română și trei la fizică.

Num. 10. Prin decretul de sub Nr. 30657 din a. c. Majestatea Sa Regele Ferdinand a numit pe dl *Dr. Nicolae Vecerde*, avocat în Sibiu, consilier la secția I a Inaltei curți de cașă și justiție din București. — Felicitările noastre!

Conferințe în Ardeal. Dl Dr. Ștefănescu, prof. și conferențiar, a ținut în orașele ardelene Sibiu, Alba-Iulia ș. a., câte două conferințe, înaintea unui public numeros, vorbind: despre pictorul Grigorescu, despre părțile artistice ale mănăstirilor și bisericilor din principate, și despre alte interesante subiecte.

Exproprierea pământurilor universității sășești. Judecătoria de ocol din Sibiu a adus după desbaterea finală ținută în ziua de 18 I. c. sentința, conform căreia toate pământurile cari au aparținut «Universității sășești» și sunt situate în comunele Orlat, Jina, Cisnădie Rășinar, Cătușul Răul Sadului și Bendorf să fie expropriate pe baza §-ului 6 a legii agrare. Prețurile de expropriere s'au fixat în 9 categorii între 30 lei pentru pământ neproductiv și 2300 lei pentru pământ de I-a calitate de fiecare jugăr cadastral.

Căsătoriile în Italia se vor face, cum se vestește din Roma, numai pe lângă prezentarea *certificatelor medicale de sănătate.* Unul dintre deputații camerei și președinte al fasciei medicale parlamentare a invitat adecă guvernul să modifice codul civil în acest înțeles.

Țărani înșelați. Agenți de-ai societăților de emigrare cutreeră satele ardelene, îndemnând țărănimea să plece peste ocean. Înșală dela oameni sume de bani însemnate, apoi dispar fără urmă. Unii agenți au reușit să facă pe țărani noștri să treacă la religia romano-catolică, și așa prezentându-se ca neromâni să obție mai ușor pașapoartele dela minister. Autoritățile vor trebui să cerceteze cu luare aminte și să ia măsurile potrivite.

Faptă laudabilă. Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, dimpreună cu Asociația comercianților români din Sibiu, Direcția regională și Casa cercuală pentru Asigurările sociale din Sibiu au aranjat în ziua de 3 Iunie n. 1923 o Petrecere de vară (maial) în Dumbrava orașului, care a reușit peste toate așteptările și a făcut o impresie plăcută asupra publicului sibiian pentru felul cum s'a manifestat. Venitul curat al acestei petreceri în sumă de Lei 3004.50 s'a distribuit din partea aranjatorilor pentru scopuri filantropice, și anume: Societății Invalizii din război, secția reg. Sibiu Lei 1502.—, ear Casei cercuale din Sibiu pentru fondul tuberculoșilor Lei 1502.50. Fapta aceasta frumoasă și nobilă merită toată lauda.

Valuta prea ridicată. Elveția și alte țări, unde valuta e prea ridicată, se plâng de stragarea afacerilor. Industria, comerțul și toată starea economică suferă. La Karlsbad, Marienbad și Tranzensbad lumea nu mai vine ca în anii înainte de război, când valuta era scăzută. Proprietarii, hotelierii și negustorii se plând amarnic de valuta urcată, care împedecă străinătatea să și facă cura la numitele băi.

Concertul elevilor seminarului din Chișinău ținut în 23 Iunie la ora 9 seara în sala prefecturii din Sibiu, a avut un succes desăvârșit. Studenții basarabeni improvizând un concert împreună cu recitari, ne-au dat dovadă despre frumoasele lor calități artistice. Cu un program foarte variat și bogat, esecelent executat, au făcut publicului asistent 2 ore plăcute, lăsând cele mai bune impresii. În special am putut admira materialul splendid de voci, precum și tehnica executării. Solo de bas poate a fost punctul culminant «Sub Stefan Vodă»; dar tot așa frumoase au fost și solo de bariton și recitari bine alese și cu pricepere predate. Trebuie să fim mulțumitori fraților basarabeni cari ne-au prezentat arta basarabeană în lumină așa de frumoasă, ear recunoștință se cuvine profesorului Căpriță, care a dus la această desăvârșire aptitudinile elevilor săi.

Nu știm cât sânt de tari elevii seminarului din Chișineu în celelalte discipline teologice, dar în ce privește muzica — ne întrece.

Adunarea despărțământului Sibiu al Asociației clerului se va ținea Vineri în 16/29 Iunie 8 ore dimineața în seminarul Andreian. Toți membrii sânt rugați a lua parte. Înștiințări s'au expedat ad personam.

Teatrul românesc în Sibiu. Artiștii asociați din compania *Bulandra* vor da în Teatrul Sibiului, Duminecă, în 1 Iulie 1923, o reprezentație. Se va juca o comedie dintre cele mai izbutite: Familia Schimek, în 3 acte, cu distribuția dela Teatrul Regina Maria din București. Bilete la Librăria Foaia Poporului, strada Mitropoliei. Inceputul la ora 8¹/₂ seara.

O Biblie de 5 milioane. Biblia lui Borso, scrisă cu mâna acum vre-o șapte sute de ani, este cea mai frumoasă Biblie a lumii. A fost a ducei de Modena, care în vremea războiului din anul 1859 a dăruit-o prințului Francisc Ferdinand al Austriei. Acesta la rândul lui a dăruit-o fostului împărat Francisc Iosif, pentru niște bani ce i împrumutase. Dela acesta a moștenit-o fostul împărat Carol. Când Carol se afla în Elveția, ajungând în lipsă de bani a vândut-o unui negustor de lucruri vechi din Paris. Dela acesta a cumpărat-o un negustor din Milano, Giovanni Treccani, pentru suma de 5 milioane de lire italiene, (cam 20 milioane de lei). El a dăruit-o guvernului italian și astfel, după 64 de ani de rătăcire în țări străine, prețioasa carte a ajuns earăș în Italia.

Răscumpărare. În loc de cunună pieritoare pe mormântul răp. Nicolae Petra Petrescu, a dăruit familia adv. Dr. N. Schiau, suma de Lei 100. — fondului Nicolae Cristea pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai clasei meseriașilor, administrat de Reuniunea meseriașilor sibiieni. Pentru prinos mulțumește: *Comitetul.*

Avis. Școala Normală «Andrei Șaguna» cu începere de 15 Iulie a. c. are lipsă de o bucată țărăasă pricepută, harnică și cinstită. Plata după învoială. Doritoarele de a ocupa acest post să se adreseze cu documentele recomandatoare *Economatului Școlii.*

Mica antantă feministă. După un congres internațional feminist, ținut la Roma, delegatele din țările Micii Înțelegeri și din țările vecine au alcătuit o «Mică antantă feministă». Propunerea a pornit dela delegatele române, dnele Botez și Cantacuzino. S'a pus bază unei înțelegeri cordiale, care să îngăduie femeilor — în orice chestiune privitoare la liberarea femeii, protecția ei și a copilului, marile probleme de ordin economic, cultural, național și de igienă socială, — să sprijinească reciproc în congresele cele mari, interesele țărilor noastre, muncind cu sinceritate pentru aplanarea neînțelegerilor și dificultăților ce s'ar putea ivi. Diferitele societăți își trimit reciproc, la fiecare 3 Mai, rapoarte despre activitatea lor, pentru a statori unitatea de acțiune în toate direcțiile. Delegatele care se întrunesc odată în fiecare an în orașul ales în comun acord, reprezintă asociații feminine din: România (Consiliul național al femeilor române) Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Grecia și Bulgaria.

Erupția vulcanului Etna a fost de data aceasta extrem de puternică. Povestirile refugiaților amintesc descrierile lui Bulwer din romanul său «Ultimele zile ale orașului Pompei». Autoritățile civile, militare și eclesiaste au început să organizeze ajutoare pentru nenorociții din localitățile care au avut de suferit pe urma erupțiunii. Regele și miniștrii au plecat la Neapole, de unde au continuat călătoria spre Catania, pentru a și da seamă de intensitatea dezastrului.

„PLUGARIUL”,
Institut de credit și economii, soc. pe acții în Săcădate.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «Plugariul», societate pe acții în Săcădate, se invită pe baza statutelor, la a

XXIII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în 7 Iulie st. n. 1923, la 2 ore p. m., în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra bilanțului anilor de gestiune 1921 și 1922 și darea absolutului.

2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitoare la împărțirea profitului.

3. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.

4. Eventuale alte propuneri anunțate direcțiunii.

Domnii acționari sânt rugați conform statutelor a și depune acțiunile la casa institutului. Săcădate, în 26 Iunie 1923.

(90) 1—1 **Direcțiunea.**

Nr. 110—1923

(92) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II a *Petrila Brad* cu filia *Malca* din protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poțtiți a și înainta cererile concursuale provăzute cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul arătat și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 27 April 1923.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Nr. 859.

(91) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua din *Beclean*, protopresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterat, ear concurenții, cu prealabilă încunoștințare, se vor prezenta în vreo Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a celebra.

Făgăraș, la 15 Iunie 1923.

Oficiul protopresbiterat român ortodox în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopresbiter.

Nr. 217—1923

(87) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a *Fintoag*, protopresbiteratul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții își vor înainta petițiile subsemnatului oficiu protopopesc, și se vor prezenta în parohie — ținând cont de dispozițiile regulamentare — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Dobra în înțelegere cu comitetul parohial.

Dobra, 28 Mai 1923.

Iosif Morariu,
protopop.

Nr. 429—1923

(86) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Chesler, din protopresbiteratul Târnava, se scrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, ear concurenții cu prealabilă încuviințare, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a celebra.

Cetatea-de-baltă, 27 Mai v. 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Târnava.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 261/1923 prot.

(85) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Măgărel, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile socotite dela prima lui apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat completate cu cele cuprinse în concluzul sinodului parohial dela 12 Februar 1923.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul susindicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, la 19 Mai 1923.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Munteanu,
protopop.

Nr. 301/1923

(66) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasa II Fărău, protopresbiteratul Murăș-Ludoșului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: a) Salar legal dela stat statorit în temeiul coalei B. și a calificației, b) locuință în casele parohiale, c) zile de lucru și ferdela de bucate, d) porțiunea canonică de 17 jugăre pământ, e) stofele urcate.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat, iar pentru a se face cunoscuți poporului se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a cânta ori a celebra și predica observând dispozițiile art. 33 din regulamentul pentru parohii.

Ațiintiș, la 28 April 1923.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Murăș-Ludoșului în înțelegere cu comitetul parohial

Romul Popa,
protopop.

Nr. 317/923

(58) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune, încuviințat prin ordinul Consistorial Nr. 8786 — în parohia de clasa I (primă) Sîta Buzăului, tractul Oituz, județul Treiscaune, pe lângă neputinciosul paroh Ioan Dima, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele capelanului sânt jumătate din cele statorite în coala B. de congruă.

Reflectanții își vor trimite cererile provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc ort. român din Intorsura Buzăului, în termenul deschis, și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare, se pot prezenta în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Intorsura-Buzău, 18 Martie 1923.

George Neagoviciu-Negoescu,
adm. ppesc.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Dlui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

Mersul trenurilor în Sibiu

Valabil din 1 Iunie 1923.

Plecare spre:		Sosire dela:	
Copșa-mică	dim. 2-30	București	dim. 1-45
Piatra-Olt	dim. 3—	Copșa-mică	dim. 2-10
Vințul-de-jos	dim. 4-05	Cisnădie	dim. 6-54
Făgăraș	dim. 5-05	Făgăraș	dim. 7-18
Cisnădie	dim. 5-20	Agnita	dim. 8-50
Săliște	dim. 8-10	Copșa-mică	dim. 9—
Copșa-mică	dim. 10-20	Vințul-de-jos	dim. 9-10
Cisnădie	d. a. 12-25	București	dim. 9-30
București	d. a. 13-45	Cisnădie	d. a. 13-45
Făgăraș	d. a. 14-15	Făgăraș	d. a. 14-13
Copșa-mică	d. a. 14-50	Copșa-mică	d. a. 14-40
Cisnădie	d. a. 17-05	Piatra-Olt Buc.	d. a. 16-15
București	d. a. 17-40	Agnita	d. a. 16-50
Agnita	d. a. 17-45	Vințul-de-jos	d. a. 16-55
Vințul-de-jos	seara 19-40	Copșa-mică	seara 19-15
Copșa-mică	seara 20—	Cisnădie	seara 18-20
		Săliște	seara 20-40

Băile Ocna Sibiului

Plecare:		Sosire:	
Sibiu-Ocna	6-20, 9-02, 15-18, 17-10, 19-28	Ocna-Sibiu	7-25, 10-08, 16-23, 18-16, 20-46.

La Librăria arhidiecezană se află de vânzare:

Istoria bisericească a rom. ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș,

profesor universitar și membru al Acad. române

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

„DACIA TRAIANĂ“ institut de arte grafice, de editură și compactorie, societate pe acții în Sibiu**Convocare**

Domnii acționari ai institutului de arte grafice, de editură și compactorie «Dacia Traiană» s. p. a. Sibiu, sânt invitați, în conformitate cu articolul 12 din statute, a se întruni în

a II-a adunare generală

care se va ținea în sala de ședințe a Creditului Technic transilvănean, Sibiu, strada Carmen Sylva Nr. 10, Sâmbătă în 14 Iulie n. 1923, la ora 5 după masă.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Darea de seamă e Consiliului de administrație și a Consiliului de cenzori.
3. Hotărâre privitor la profitul realizat.
4. Descărcarea Consiliului de administrație și Consiliului de cenzori.
5. Modificarea articolelor 5 și 10 din statute.

Domnii acționari, cari doresc să ia parte la adunarea generală, sânt rugați să depună titlul provizoriu la casieria societății cel mult până la 10 Iulie a. c.

Dacă adunarea generală nu ar întruni condițiunile art. 13 din statute, pentru a putea delibera și hotărâ, adunarea generală se convoacă tot acum pe 21 Iulie, în acelaș local și la aceeaș oră, când se va ținea cu ori și câți acționari vor fi prezenți.

Sibiu, la 6 Iunie 1923.

(82) 1—2

Consiliul de administrație.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa**Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1922****Pasiva**

	Lei	b.		Lei	b.
Casa, numărar	12,003	56	Capital	1,000,000	—
Materiale brute	231,295	17	Creditori	829,481	41
Anticipațiuni	744	92	Profit curat	14,985	70
Mașini, litere, scule	1,011,400	—			
Mobil'ar	64,000	—			
Debitori	525,023	46			
	1,844,467	11			

Debit**Contul Pierdere și Profit****Credit**

	Lei	b.		Lei	b.
Amortizări	65,976	54	Diverse venitela dela tipografie și compactorie	797,154	49
Salare și leafa lucrătorilor	453,145	39			
Interese de Cont Curent	89,002	55			
Impozit, chirie, spese	54,453	59			
Pierdere din 1921	119,590	72			
Profit curat	14,985	70			
	797,154	49			

Sibiu, la 31 Decemvrie 1922.

Preda, director executiv.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., vice-preș. Dr. Comșa m. p. Constantin Popp m. p.
Ioan Rebegea m. p. Dr. Cristea m. p. Gh. Joandrea m. p. Ioan Băilă m. p.
C. Stoianovici m. p. Dr. T. Petrașcu m. p. Gh. Simțion m. p.

Subsemnatul Consiliu de cenzori am examinat conturile de sus și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Sibiu, la 17 Aprilie 1923

N. Togan m. p. președinte Anghel Bena m. p. contabil expert Ioan Gruia m. p.
Elie Petruțiu m. p.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane